

Gender və Media

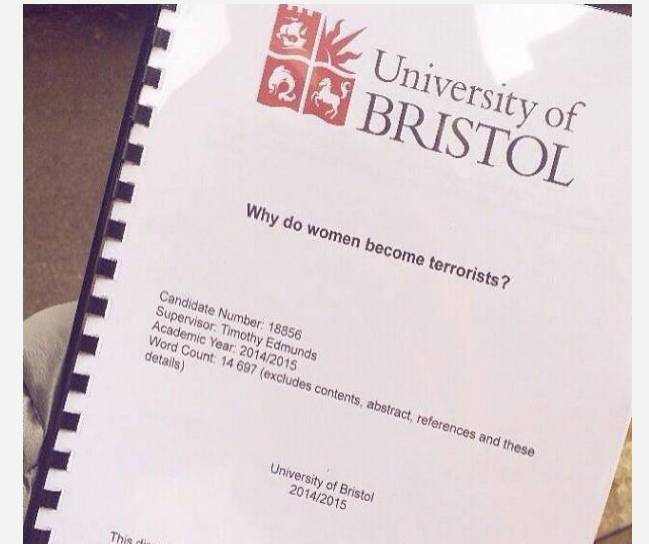
ZÜMRÜD CƏLİLOVA

Zümrüd Cəlilova Hutton

MSc Gender və Beynəlxalq Münasibətlər, Bristol Universiteti

BA Politologiya, Dövlət İdarəçilik Akademiyası

- Gender Talks Baku grupun və Unpuzzle Gender Equality start-up-ın təsisçisidir.
- Sosial Təsir üzrə Britan Məzunu mükafatı ilə təltif olunub və global finalist seçilib.
- BMT-in Əhali Fondu, Counterpart International, USAID, Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RIQC), İsveç İnstitutu, Vital Voices, Avrasiya Əməkdaşlıq Fondu, Asiya İnkişaf Bankı, BMT-in Avropa üzrə İqtisadi Komissiyası, Avropa İttifaqı və s. beynəlxalq və yerli təşkilatlar ilə çalışıb.
- Bakı Dövlət Universitetində «Genderə giriş» fənnini 3 dildə (Aze, Rus, Eng) 9 fakültədə tədris edib.
- 60-dan çox təlim və çıxışlar edib.
- Gender üzrə Məsul Şəxslər üçün ilk Alətlər Dəstini yazıb.
- «Homoseksuallıq xəstəlik deyil», «Turizm və aviasiyada qadınların rolu», «Azərbaycanın kinoindustriyasında qadın və kişilərin oynadığı rollar» adlı məqalələrin müəllifidir.

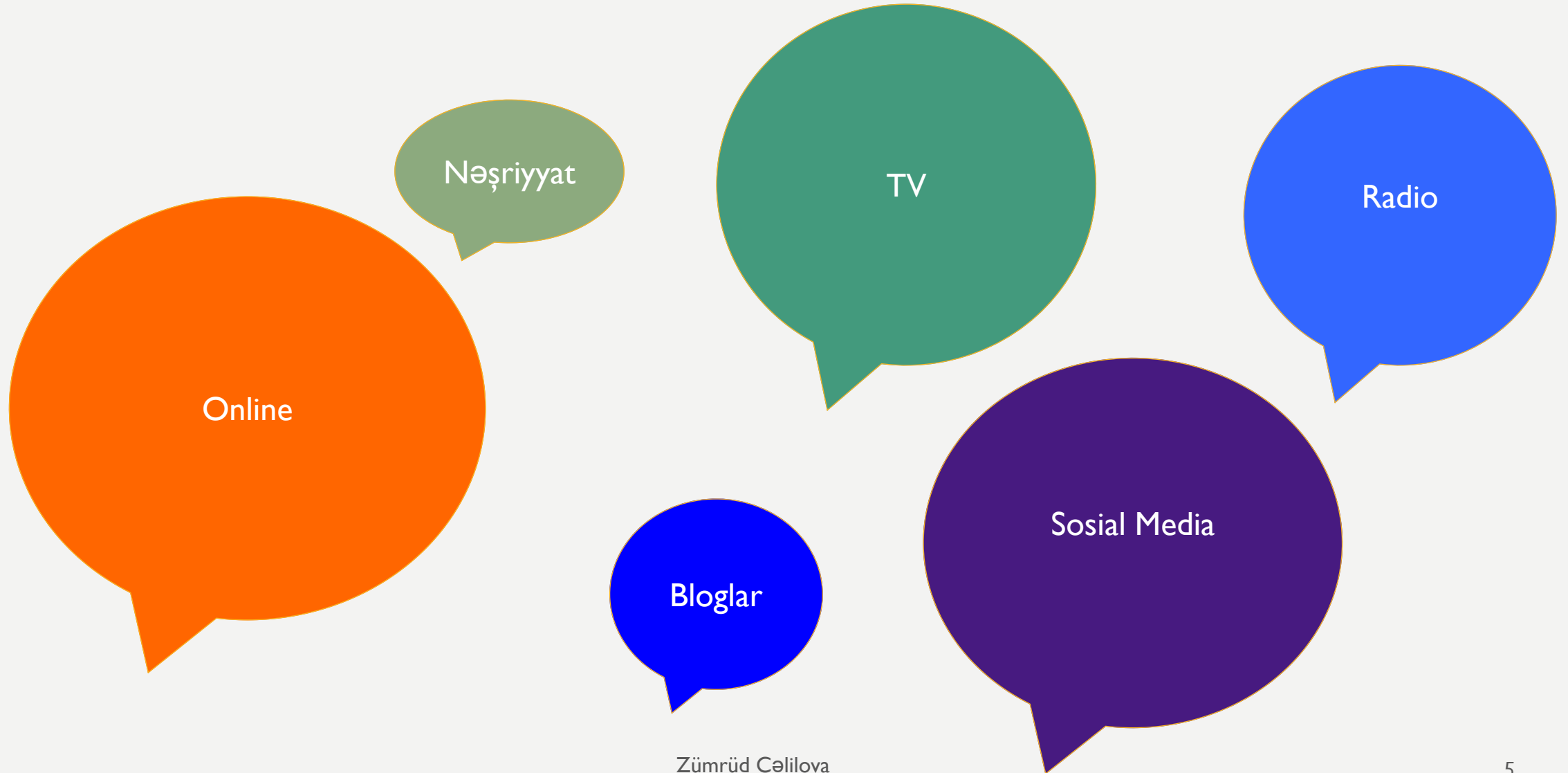

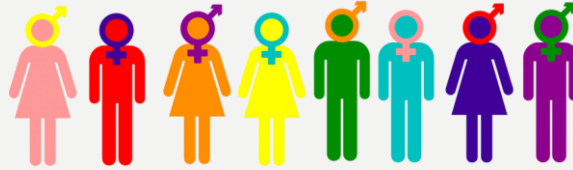

"Bu gün hamımız,
əslində, yalnız
istehlakçı deyil, həm də
istehsalçı olaraq
medianın bir hissəsiyik"

MEDIA RESURSLARI

Özü-özlüyündə bir məqsəd olmasından əlavə, həm də yoxsulluğun azaldılması, davamlı inkişafın təmin olunması və səmərəli idarəçiliyin qurulması üçün zəruri olan şərtidir.

Kofi Annan, BMT keçmiş baş katibi

GENDER NƏDİR ?

- Sosial cins deməkdir («konstrukt»)

- Sosial təyinatın bioloji təminatla əks olduğunu göstərmək üçün istifadə olunan termin.

GENDER VƏ BİOLOJİ CİNS

**GENDER sosial
konstruktdur**
Biz genderi sonradan
öyrənirik

**CİNS – bioloji,
psixoloji və anatomik**
Biz müəyyən cinsdə
dünyaya gəlirik

**GENDER dəyişkən və
dinamikdir – mədəniyyət
və məzmunu görə dəyişir**

CİNS dəyişilməzdir
(ancaq əməliyyat
vasitəsi ilə)

**Məsələn: kişi, qadın,
maskulin, feminin,
müxtəlif/queer**

**Məsələn: qadın, kişi
orta cins**

CİNS YOXSA GENDER?

- Qadınlar dünyaya uşaq gətirir, kişilər yox. **(Cins)**
- Balaca qızlar zərifdir, oğlanlar isə güclü. **(Gender)**
- Kişilər daha yaxşı lider və qərar verən şəxslərdir. **(Gender)**
- Oğlanların səsi dəyişir yeniyetmə yaşına çatanda, qızların isə yox. **(Cins)**
- Qadınlar tibb bacısı və yaxud müəllim ola bilər, kişilər isə həkim və universitet professorları. **(Gender)**

Cinsə əsaslanan bəzi ifadə misalları:

- Qadınlar körpə dünyaya gətirir, kişilər yox.
- Kişlərin səsi yetkinlik dövründə dəyişir, qadınların yox.

Gender anlayışına əsaslanan bəzi faktlar:

- Türkiyədə inşaat sahəsində çalışan işçilərin əksəriyyəti kişilərdir.
- Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının hesablamalarına görə, dünyada qadınların 35%-i cinsi partnyoru və ya partnyor olmadığı şəxs tərəfindən zorakılığa məruz qalır.

Genderlə bağlı bəzi qərəzli ifadələr:

- Kiçik qızlar zərifdir və oğlanlar sərtidir.
- Qadınlar nəqliyyat vasitələrini pis idarə edir.

GENDER ROLLARI

- Gender rolları dedikdə cəmiyyət daxilində konkret bir cinsə sosial cəhətdən uyğun hesab edilən sosial və davranış normaları nəzərdə tutulur. Bu, adətən qadınlar və kişilər, oğlanlar və qızlara aid edilən ənənəvi öhdəliklər və tapşırıqlardan ibarətdir. Gender rolları adətən ev təsərrüfatının strukturu, resurslardan istifadə imkanları, qlobal iqtisadiyyatın spesifik təsirləri, münaqişə və ya fəlakətin meydana çıxması və ekoloji şərait kimi digər müvafiq yerli amillərlə şərtlənir.

GENDER ANLAYIŞI ILƏ BAĞLI ÇOXLU TƏRİFLƏR VAR

- Reportaj hazırlayanda həmin tərifləri diqqətli seçin və öncədən araşdırmanızı aparıb öyrənməyə çalışın.
- Biz hamımız bilirik ki, sözlər və anlayışlar jurnalistlərin istehsal alətləridir. Anlayış və sözləri tətbiq etməklə siz öz öhdəliyinizi yerinə yetirir, cəmiyyətin rifahına töhfə verən fundamental hüquqlardan birinin – məlumatlanmaq hüququnun təmin edilməsi üzrə ictimaiyyətə və insanlara xidmət göstərirsiniz.
- Daha çox məlumatlılıq daha yaxşı jurnalistika deməkdir

- GENDER BƏRABƏRSİZLİYİ (Gender Inequality) – Kişilərdən və qadınlardan ibarət olan sosial qruplar arasında imkanların qeyri-bərabər əldə edilməsi və uzun müddət ərzində mövcud olan fərqlər.

- GENDER BƏRABƏRLİYİ (Gender Equality) – Şəxsi bacarıqlarının inkişaf etdirilməsində, ciddi gender vəzifələri, stereotipləri və ya bu səpkidə təlqin edilmiş yanlış fikirlər nəticəsində tətbiq edilmiş məhdudiyyətlər olmadan qərarların qəbul edilməsində hər kəsin azad olmasını, həmçinin qadınların və kişilərin fərqli davranışının, cəhdlərinin və ehtiyaclarının bərabər qaydada nəzərə alınmasını, dəyərləndirilməsini və bəyənilməsini bildirən məhfum.

BİZ BUNA NECƏ NAIL OLA BİLƏRİK?

- Siyasət, layihələr və yerlərdə görülən işlərdən əlavə, bu sualın cavabı yaxşı və etik reportaj hazırlamanın təməlində gizlənilir. Yaxşı reportaj hazırlamaq üçün önəmli məqamlardan biri də 1 noyabr 2018-ci il tarixli “Azərbaycan Jurnalistlərinin Peşə Davranışı Qaydaları”na 2 əlavədə qeyd edildiyi kimi, gender cəhətdən həssaslığın olmasıdır.
- “Peşə Davranışı Qaydaları”na dəyişikliklərdə “Gender bərabərliyi və ayrı-seçkiliyə yol verilməməsi prinsipinin müdafiəsi” jurnalistikanın əsas prinsipi kimi təsvir edilir.
- Gender cəhətdən həssas reportajların hazırlanması daha inklüziv, ədalətli və bərabər cəmiyyətlərin yaradılmasına yol açır. Bu, cəmiyyətdə daha taraz təmsilçiliyin təmin edilməsi üçün vacibdir.
- Çünki cəmiyyətin bütün təbəqələrində hər iki cinsin nümayəndələri arasında sağlam münasibətlərin olması cəmiyyətin bütün nümayəndələrinin – qadın-kişi fərqi qoyulmadan hər kəsin hörmətli və ləyaqətli təmsilçiliyinə əsaslanır. Bu isə cəmiyyətdə fərqli səslərin eşidilməsi üçün bərabər imkanlar yaradır.

**GENDER ƏSASLI
STEREOTİPLƏR**

GENDER ƏSASLI STEREOTİPLƏR

Gender əsaslı stereotiplər – qadın və kişilərin həyatda özlərini necə aparmalı olduqlarına dair cəmiyyətdə tərtib edilmiş, ümümləşmiş təsəvvürlərdir.

- Bir çox müəlliflər, jurnalistlər və yazıçılar kişini təşəbbüskar, qadını - icraçı, birincini- initsiativ, ikincini - reseptiv, birincini - fəal, ikincini - əzabkeş, birincini- dinamik, ikincini - statik (hərəkətsiz) kimi şərh edirlər.
- Məsələn, Platonun əsərlərində qadınların kişilərdən fərqləndirilməsi aşağıdakı kimi müəyyənləndirilmişdir: «...öz təbiətinə görə həm qadın, həm də kişi istənilən işdə iştirak edə bilər, lakin qadınlar hər cəhətdən kişilərdən daha zəifdirlər».

Kişilik, ilk növbədə, məntiqlik, qadınlıq isə, intuitivliklə əlaqələndirilir. Kişi təfəkkürü mücərrədliyi, qadın təfəkkürü isə konkretliyi ilə səciyyələndirilir. **Lakin əlbəttə həyatda vəziyyət ağ qara deyil və bu bir stereotipdir.**

Unutmamaq lazımdır ki, qadın öz təfəkkürünü kişi təfəkkürünə ekvivalent inkişaf etdirməyə qabildir və bunu hər bir sahədə nümayiş etdirə bilər, həmçinin kişi də öz növbəsində tələbatlarını və hisslərini qadınlar qədər yaxşı təbəqələşdirə bilər və bilir.

Bundan əlavə, müxtəlif variantlarda feminin və maskulin təzahürləri ehtiva edən müxtəlif tipli qadın və kişilərin mövcudluğunu inkar etmək olmaz.

HÖKMİRANLIQ VS TABEÇİLİK AZƏRBAYCANDA GENDER PROBLEMİ KİMİ.

- Fədakarlığı, səbri, itaətkarlığı, sədaqəti qadın keyfiyyətləri hesab edirlər. Kişiyə isə əks keyfiyyətlərə sahib olan kimi baxırlar.
- Bunun üçün də kişi və qadın təbiəti «hökmranlıq tabeçilik» kateqoriyaları çərçivəsində dərk edilir: «Qadını idarə etmək», «himayəçi və başçı olmaq» hüququ kişiyə aid edilir, qadın isə, öz sevgisinə cavab olaraq cəsarətli və güclü hamı qazanmaq hüququna malikdir». Hökmranlıq tabeçilik probleminə sadomazoxizm adı altında psixanalitiklər də nəzər yetirirlər.

Science jurnalının bir araşdırmasına əsasən, qızlar altı yaşından etibarən oğlan uşaqlarının onlardan daha ağıllı olduqlarına inanır və hiss etməyə başlayırlar.

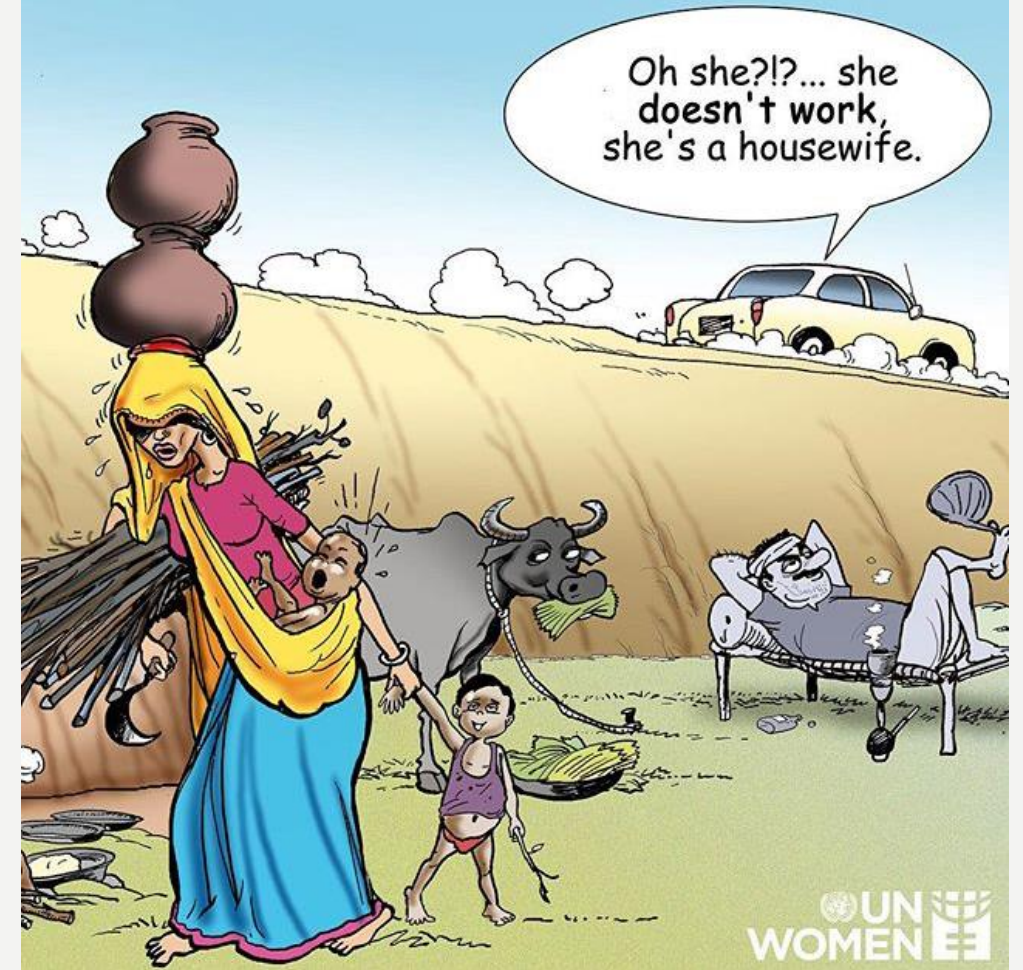
MÜZAKİRƏ

- Gender stereotipləri həyatınızda hansı rolu oynayır?
- Gender stereotiplərin qırılmasına dair hansı addımlar ilə tanışsınız?
- Təklifləriniz?
- Zərərli ola bilər yoxsa yox? Əgər hə, necə və hansı hallarda? Əgər yox, əsaslandırın.
- Həyatınızda gender qutusundan kənarında yaşayan biri varmı?

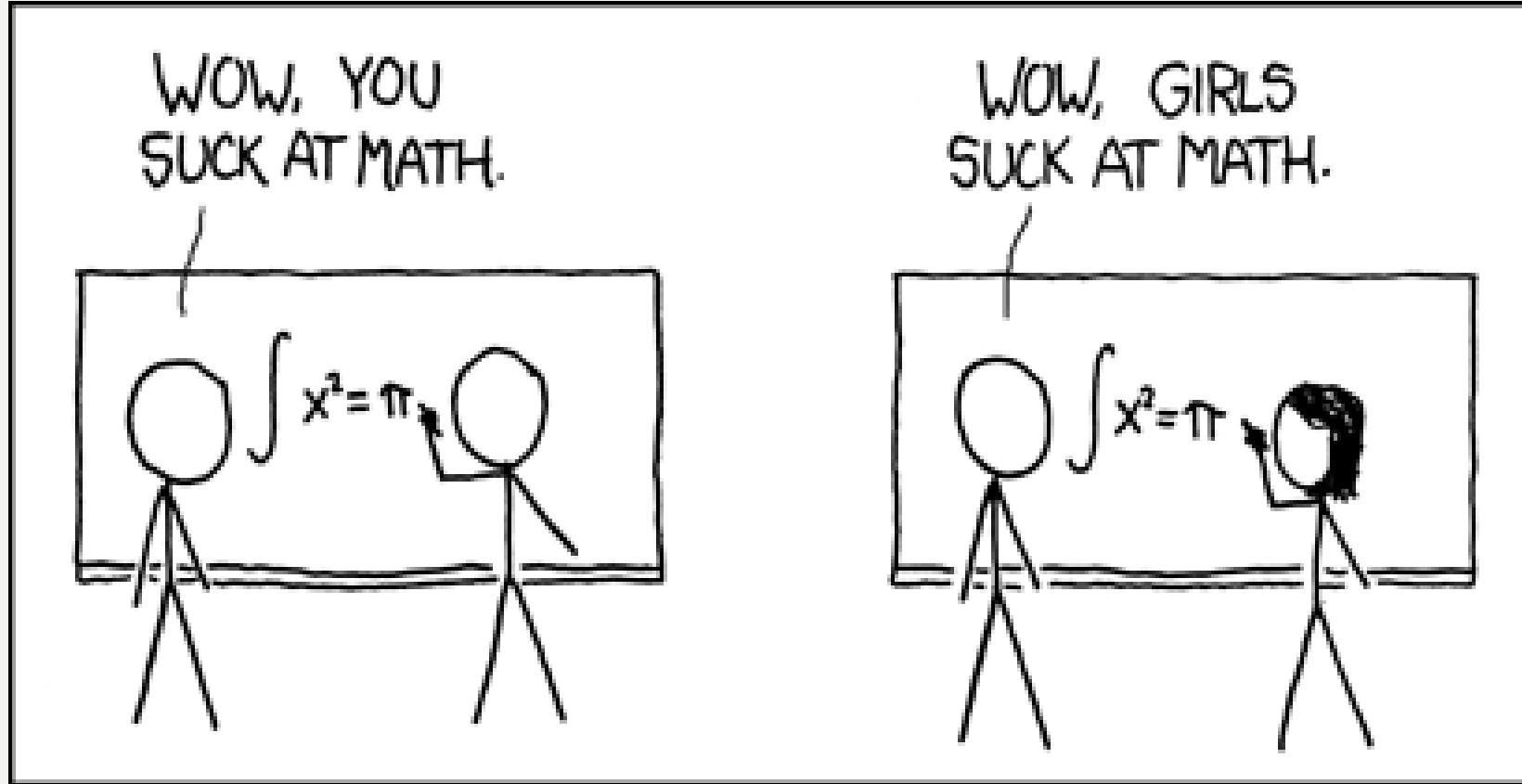
GÖZƏ GÖRÜN MƏYƏN MANEƏLƏR (INVISIBLE BARRIERS)

- Cəmiyyətdə qadınların səlahiyyətlərinin artırılmasının və tam iştirakının qarşısını alan ənənəvi mövqelər və onlardan törəyən fikirlər və təsəvvürlər, normalar və dəyərlər baryerdir.
- İcmanın idarə edilməsi istiqamətində reproduktiv vəzifənin ardı kimi göstərilən fəaliyyət əsasən qadınlar tərəfindən həyata keçirilir.
- «Boş» vaxt zamanı görülən könüllü və ödənişsiz «yüngül» işlər.

GİZLİ SEKSİZMİN NÜMUNƏSİ

Wow, sən
riyaziyyatı pis
bilirsən

Wow, qızlar
riyaziyyatı pis
bilir də

Genderə həssas olmayan dil ya aydın, ya da dolayısıyla hansısa bir cinsə üstünlük verməkdir/favoritlik etməkdir.

- Seksist dilin nümunəsi: Müsahibə zamanı qadınlara verilən sual - “Subaysız?.”
- Genderə həssas dilin nümunəsi: “Hər bir insan təbiətə necə töhfə verəcəyi haqqında düşünməlidir”.
- Seksizmin nümunəsi: “Səfirlər və onların xanımları nahardan sonrakı tədbirə dəvətlidirlər.”

[İstinad: file:///C:/Users/HP/Downloads/gender-sensitive_communications.pdf](file:///C:/Users/HP/Downloads/gender-sensitive_communications.pdf)

♥ Нравится: 3 297

unwomen Gender inequality affects everyone - men and women alike. 🧑🧒 Comic by Aitor Lopez Garcia from Spain, one of the

BU STEREOTIPLƏR HARDAN QAYNAQLANIR?

QADINLARA ÜNVANLANAN ATALAR SÖZLƏRİ

Nikah

- At bəslənirkən, qız istənirkən
- Gözün görə - görə ver qızı, başından rədd elə
- Qız özgə əmanətidir
- Qız köçəri quşdu
- Qızı özbaşına qoysan, ya halvaçıya gedər, ya zurnaçıya

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC)

Stereotiplər

- Gəzəyənin qazançı ənlik-kirşanda
- Gəzəyən gəlinlə güləyən qızdan çarşı-bazardakı lotu yaxşıdı
- Gəzəyən qızdan gəlin olmaz
- Həyalı qız yerişindən bəlli
- Hörüyün uzun olsun, sözün qısa

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC)

Cinsi-seleksiya (cinsi selektiv abort)

- Ana olanda da kişi anası olasan
- Doğaram - oğlan doğaram, doğmaram – özümü boğaram
- Fərsiz oğuldan kor qız yaxşıdı
- Xəstəlik üz qızartmaz, qızardar qız adamı
- Oğlan doğdum öydü məni, qız doğdum söydü məni

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC)

Ailə məsələləri

- Dəyənək dəlinin, süpürgə gəlinin
- Ərə getmək asandır, ər donu tikmək çətin
- Ərə getmək asandı, arvad olub oturmaq çətin
- Gəlin evin süpürgəsidir
- Gəlin oldun, dilini çək

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC)

Boşanma ilə bağlı stereotiplər

- Dul arvadın divarı alçaq olar.
- Dul arvadın boxçası qoltuğunda olar.
- Dul arvad qız adına almazlar.
- Dul arvad gecə yarısı peşman olar.
- Dul arvad yuxuda ikinci ərini görər.

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC)

Gender mifləri

- Arvad üzli kişidən kişi üzli qadın yaxşıdır.
- Arvada qulas as, tərsini elə
- Arvada qulas asanın sonu bərbad olar
- Arvadın saçı uzun olar, ağı gödək.
- At ilə arvad igidin iqbalına.

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC)

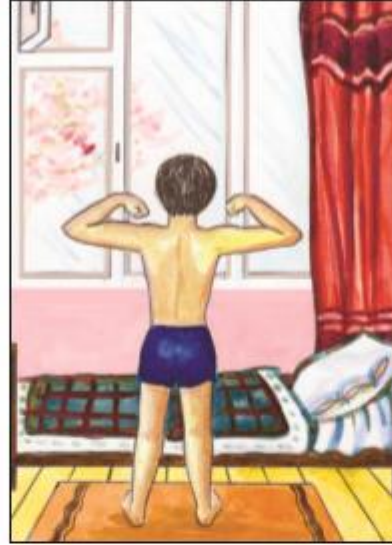

Diskriminasiya/cinsi mənsubiyyət

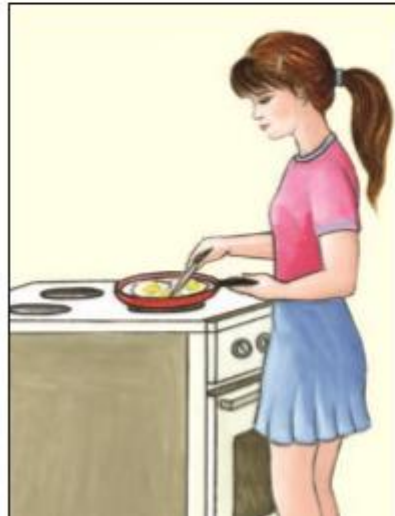
- Erkək quş ötər, dişi quş yuva tikər
- Əlinin xəmiri ilə erkək işinə qarışır
- Yaxşı bacı bacı deyil, qız-qardaşdır
- Ata yetirən qız ərlənər, ana yetirən oğul qızlanar
- Atasına oxşayan qız xoşbəxt olar

İstinad: Rasional İnkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RIQC)

Заправим кровать. Сделаем гимнастику. Оденемся.

© Təhsil Nazirliyi

HƏLL YOLU TƏRBİYƏ VƏ TƏHSİLDƏDİR

- Stereotiplərin qırılması təhsil və tərbiyədən başlayır.
- YUNESKO-nun Qlobal Təhsil Monitorinqi Hesabatında hökumətlərin dəstəyinin vacibliyi vurğulanır. Məsələn, gender stereotiplərinin əbədləşdirilməməsini və qadınların STEM sahələrinə daxil olmasını təşviq etmək üçün şagirdlər üçün proqramlar, şəbəkələr və təqaüdlər təşkil olunmalıdır.
- Tədris planları, dərsliklər və müəllim hazırlığı proqramları vaxtaşırı nəzərdən keçirilməlidir.

ŞƏKİLDƏ KİMİ GÖRÜRSÜZ?

«KİŞİ KİMİ» - QADIN

Bu Sisa Abu Daooh-nun (Misirli) şəklidir. O, artıq 40 ildir ki, ərinin ölümündən sonra kişi kimliyində yaşayır. Savadsız bir xanım olaraq, onun yeqanə çarəsi qızını və özünü saxlamaq üçün yeni ər tapmaq idi. Lakin o bunu seçmir, və kişi kimi geyinməyə başlayır. Tikintidə uzun müddət işləyir. Qocalanda isə ayaqqabı təmizləyən kimi işləməyə başladı – hansı ki Misirdə kişi işidir və qadınlar bu işi görməyə buraxılmır.

- Bu şəkil göstərir ki, qadınların müxtəlif işləri («kişi işi» deyirlər) görməsi kişilər arasındakı kimi bəzi hallarda ehtiyacdən irəli gələ bilər. Ona görə hər bir sahə qadınlara açıq olmalıdır. Hər kəs keyfiyyətli təhsil almaq imkanını qazanmır həyatda və icmada yaxud cəmiyyətdə çalışmaq və pul qazanmaq hər kəs üçün mümkün olmalıdır. Bundan əlavə tikinti və digər oxşar sahələrdə işləmək çox vacibdir, çünki sahə çox böyük və gəlirlidir. Bu peşələrə yiyələnmək də müəyyən təhsil və bilik tələb edir.
- Bundan əlavə, əksər sahələrdə qadınların «kişi işlərini» görmək üçün artıq fiziki gücə ehtiyacı yoxdur. Burada artıq mədəni faktorlar və stereotiplər rol oynayır. Ağır sənayədə çalışan kişilərin özü də bu kimi işləri görməkdən əziyyət çəkə bilər.
- Birdə cinsimizdən asılı olmayaraq, əgər qadınlar fərqli geyinib və davransa (kişi kimi), qadınlar tamamilə fərqli bir dünyada yaşamaq imkanı əldə edə bilər.
- Nə dəyişilməlidir?

**Qadınların
mediada
təsviri.**

EVDAR VƏ CAZİBƏDAR QADIN OBRAZLARI

Women in/as entertainment

You mean a woman can open it?

- Media qadınları ikili obrazda təsvir edir. Bir tərəfdən, onlar dekorativ əşyalardır, digər bir serialda məişətdə və nigahda passiv şəxslərdir, maddi, emosional və fiziki dəstək üçün kişilərdən asılıdırlar.

- Modellərin görünüşü və təsvirində bir sıra texniki vasitələrdən istifadə olunduğuna görə, mediada təsvir edilən gözəllik standartlarına nail olmaq mümkün deyil.

REKLAM/ ADVERTISING

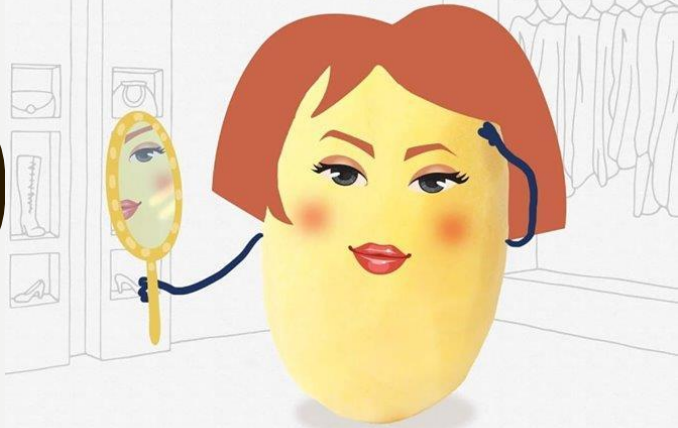
Bizim Tarla

Sponsored • 🌐

Xanımların “5 dəqiqəyə hazırım” cümləsi hər zaman inandırıcı gəlməsə də, “Bizim Tarla”nın hazır kartofları ilə kartof soyutması qulağa inandırıcı gəlir. 😍

Bizim Tarla

HAZIRAM

Pizzaland

17 4 0

👍 Нравится Страница

Bizim Hot Dog-umuz həm BÖYÜK həmde çooox DADLIDIR 😊

🌭 Hot DOG cəmi- 1.90 AZN

Nuş olsun 😊

🍕 PizzaLand Keyfiyyətin və Sərfəli qiymətin yeganə Ünvanı!

Ünvan: Nəsimi rayonu, Mərdənov qardaşları küçəsi 22(Tarqovu, 1 nömrəli məktəbin yanı)

Daha ətraflı:

📞 +994 (50) 429 99 99

☎️ +994 (12) 594 52 86

Yalnız mesajlar və yalnız ənənəvi baxışların təbliği

Stereotipləri
qırmaq vaxtıdır!

Happiness is just a state of mind

**GENDER VƏ
POP
MƏDƏNİYYƏT**

GENDER VƏ POP MƏDƏNİYYƏT

- Yüksək/Elit mədəniyyət

- Pop mədəniyyət

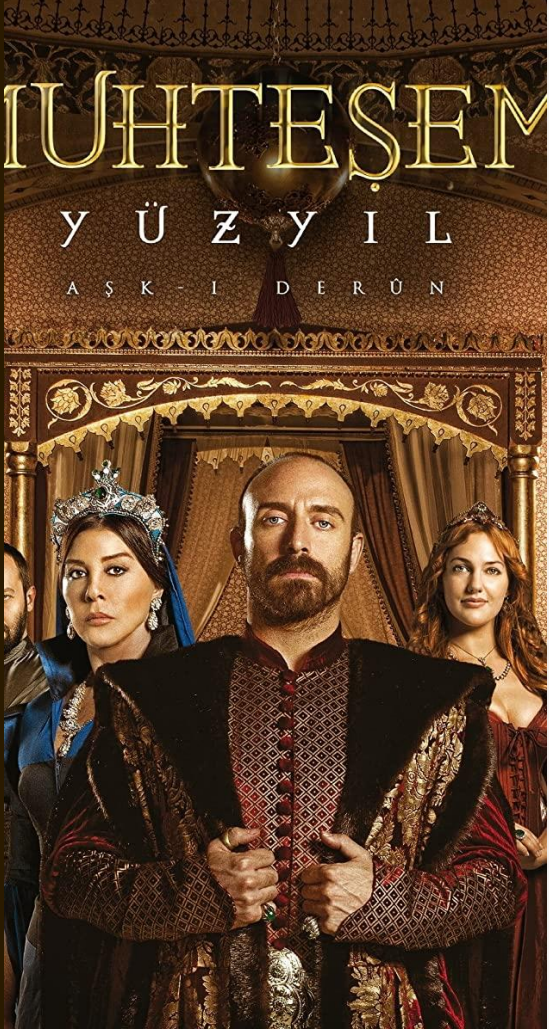

- «Underground» (hərfi tərcümə yeraltı) mədəniyyət

MUSIQI:

TÜRK SERİALLARI

Zümrüd Cəlilova

ADI LAZIM DEYIL 😊

Zümrüd Cəlilova

Sən görmədiyın biri ola bilmərsən

**XƏBƏR
BAŞLIQLARI,
VİZUAL
GÖRÜNTÜLƏR VƏ
MƏZMUN.**

XƏBƏR VƏ MƏQALƏ BAŞLIQLARI. TƏHLİL VƏ MÜZAKİRƏ EDİN.

- “Mən boşanmağı seçdim”
- "Bakıda qadın sürücü qəza törətdi”
- "Lerikdə hamilə məktəbliyə görə 59 yaşlı müəllim həbs edildi”
- "Axtarışda olan cinayətkar qadın tutulmuşdur”
- "Qadın hakim istefa verdi”
- "8 marş" aksiyası LGBT paradı idi, nəinki feministlərin yürüşü...”
- "Bakıda yürüş keçirmək istəyən feministlərə xəbərdarlıq”

GENDER VƏ KİV:

Bakıda sürücü qadın qəza törətdi: MAŞIN ALOVLANDI

Bakıda qadın qəza törətdi - Maşın aşdı+Fotolar

Qadın hakim tarixə düşdü

Lerikdə hamilə məktəbliyə görə 59 yaşlı müəllim həbs edildi

[Whatsapp](#) [Telegram](#) [Twitter](#) [Facebook](#)
A+ A-

Qadın idmançı antidoping qaydalarını pozduğuna görə 26 illik cəzalandırılıb

14 Sentyabr, 2018 20:14

Azərbaycanda qadın hakim istefa verdi

AXTARIŞDA OLAN CİNAYƏTKAR QADIN TUTULMUŞDUR

19.05.2010 [14:46]

**110 kiloluq oğrunu zərərsizləşdirən
qadın polis: Bir fəndlə yerə yıxdım -
VIDEO**

**Qadın polisin İNANILMAZ ƏMƏLİNİN ÜSTÜ AÇILDI: müəllimələri
və polis qadınları kişilərə satırmış - FOTOLAR**

Axsam.Az

2 дн. • 🌐

"Qızlar açıq geyimdə İnstaqrama şəkil qoyurlar, onun atası hara baxır?"

AXSAM.AZ

"Qızlar açıq geyimdə İnstaqrama şəkil qoyurlar, onun atası hara baxır?"

alsandr7 .850837

03:07 23.02.2018

В этом сериале:

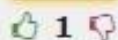
Женщина детектив,
женщина священник лесбиянка,
женщина армейский офицер киллер.
Я люблю женщин, но не перебор ли...

obakova .173191

23:44 24.02.2018

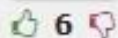
и то верно, зачем столько женщин? Лучше бы мужиков с мужиками показывали!

Bette Midler .1459320

01:37 27.02.2018

Согласна, с женщинами перебор, как-то здесь они как будто отдельная ветвь эволюции, с мужиками если и пересекаются, то чисто механически, для чего дети заводятся при таком раскладе-не ясно. Белые мужики-как правило сволочные, цветные-ничего так, толерантные. Сценарий -га.но, заметно, что актрисам эта нудь неинтересна совершенно:сирийские беженцы, феминизм с харрасментом, лгбт, подлые политики, корыстные дельцы : эта мутота уж всем мозоль набила. Ни одна славная британско-детективная традиция не поддерживается.Люблю мужчин- но их тут нет.Так -объекты , обозначенные М по экрану перемещаются, как, впрочем , и женщины -только с индексом Ж(Кэри Маллиган не узнать- растеряла всё обаяние где-то). Первые две серии- фигня , жду продолжения- может, исправятся как-нибудь.

QRUP İŞİ

Aşağıdakı mövzularda bir dəqiqəlik çıxışlar etmənin xahiş olunur. Bəyanatla razılaşa bilər, ya da razı olmaya bilərsiniz. Lakin bunu çıxışlarında əsaslandırmalısınız və səbəblərini göstərməlisiz. (One- minute impromptu speeches)

1. Təhsil zamanı hamilə qalan qızların təhsillərinə normal davam etmələrinə icazə verilməlidir.
2. Yeniyetmə qızlar üçün bakirəlik testi həm adət, həm də mədəniyyət baxımından və eyni zamanda HIV/QİÇS-inə yoluxmağın qarşısını almaq üçün haqlıdır.
3. Uşaq bağçası müəllimi bir universitet professoru qədər qazanmalıdır, çünki vəzifələri ən azı bərabər məsuliyyət daşıyır.
4. Ancaq qızlar üçün məktəblər olmalıdır, çünki qızlar bu cür məktəblərdə daha yaxşı nəticə göstərməyə meyllidirlər.
5. Abort leqallaşdırılmalıdır.

KAMPANİYALAR

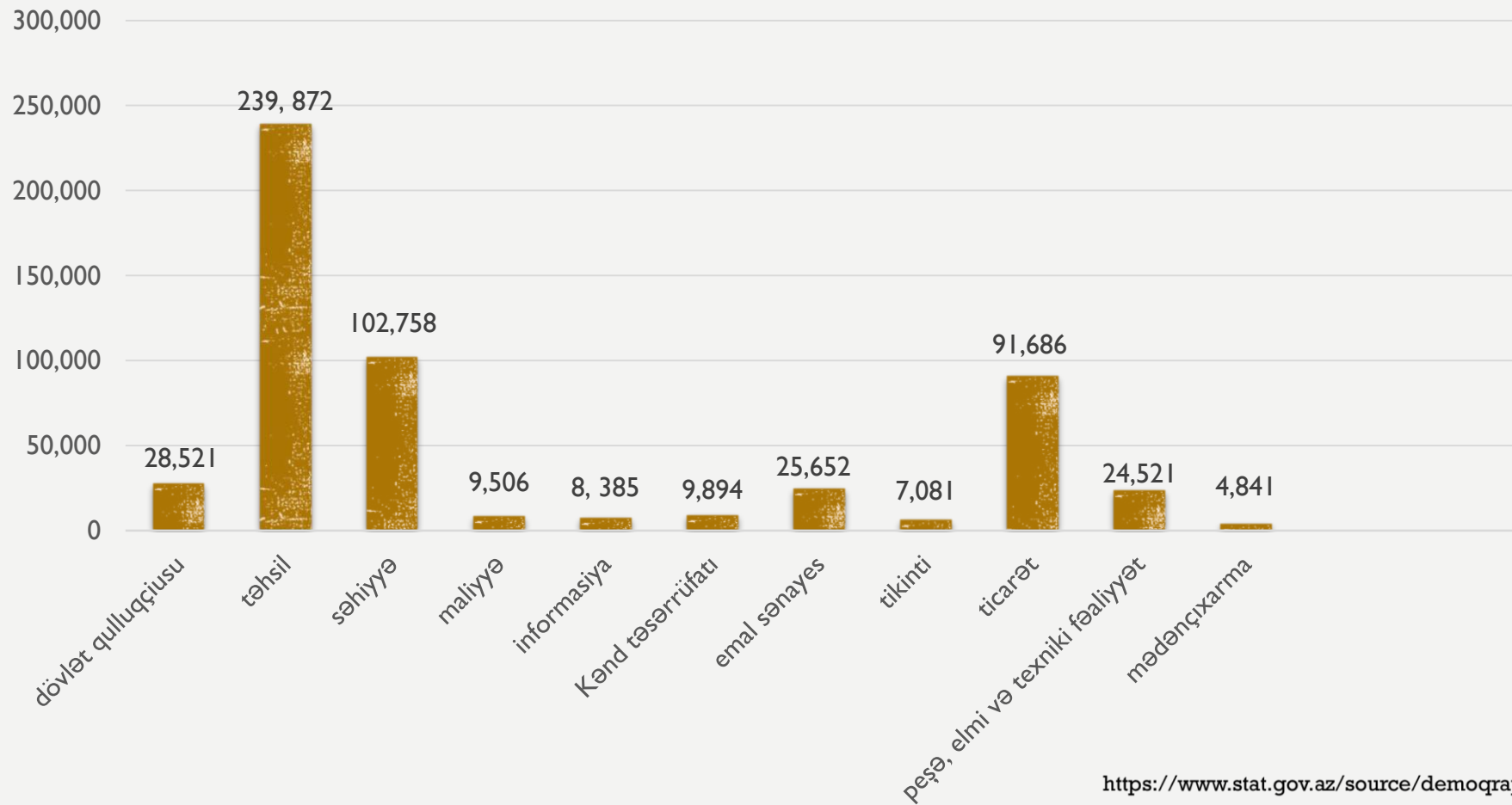
MARKETING STRATEGİYASINDA GENDER

- Artel reklamı - Burak Özcevit:

<https://www.facebook.com/watch/?v=948560758925275&extid=pAn4IJS4jIkZSFF2>

QADINLARIN MÜXTƏLİF SAHƏLƏRDƏ TƏMSİLÇİLİYİ

“OUTSIDE THE GENDER BOX.”
GENDER QUTUSUNDAN KƏNAR

İNKLUZİV DİLDƏN İSTİFADƏ

Hakim

Hakim bəy / xanım

Müəllim

Müəllimə

Chairman

Chair/Chairwoman

Mankind

Humankind

Man hours

Staff hours

Fireman

Firefighter

Policeman

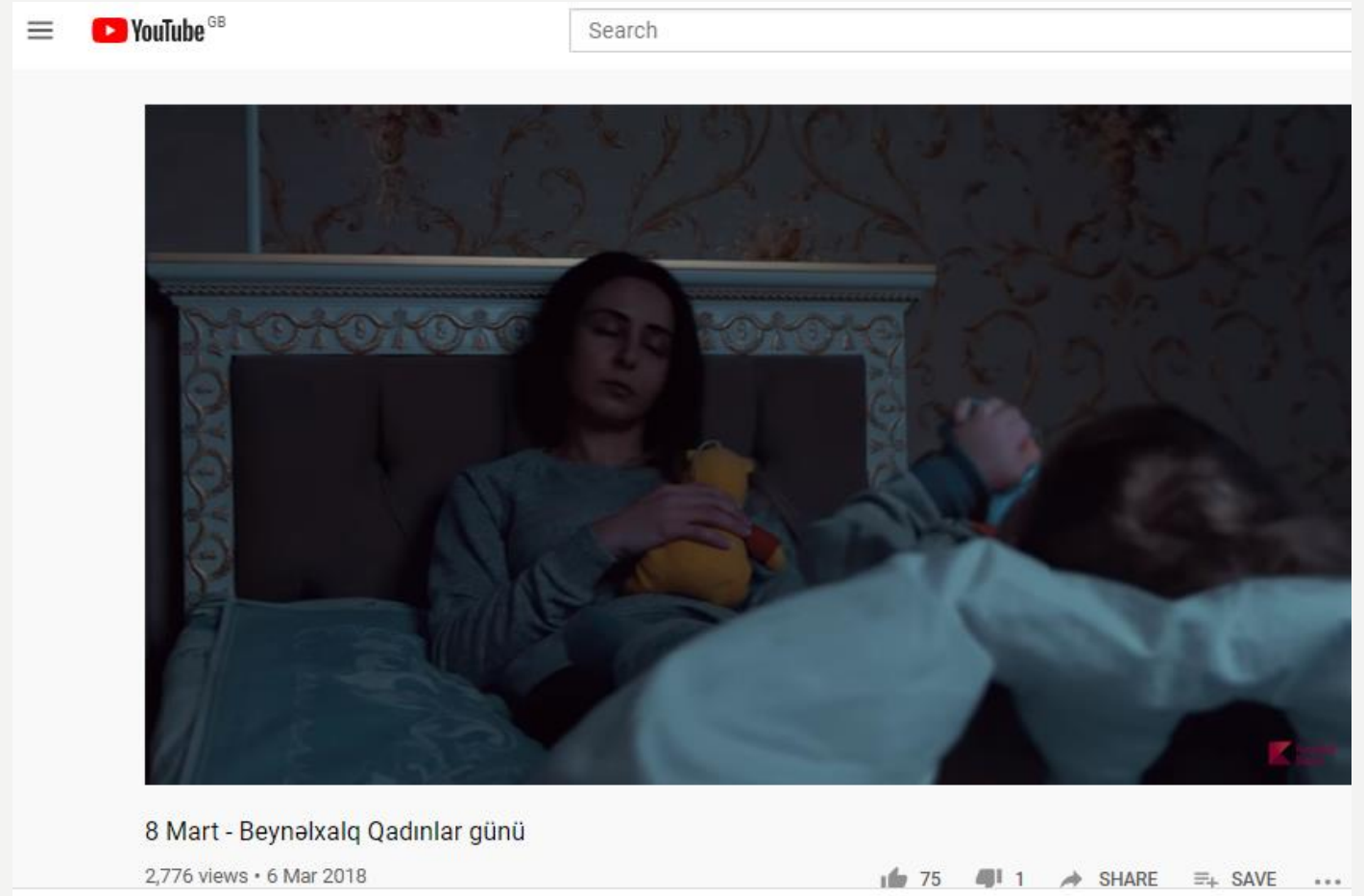
Police Officer

KAPITAL BANK

8 MART - BEYNƏLXALQ QADINLAR GÜNÜ

VIDEO ÇARX

- https://www.youtube.com/watch?v=d_BFiHWOLlw&t=1s

Filli Boya - 8 Mart Dünya Kadınlar Günü / Anca Beraber Reklamı

☰ YouTube^{GB} Search

Filli Boya - 8 Mart Dünya Kadınlar Günü / Anca Beraber Reklamı

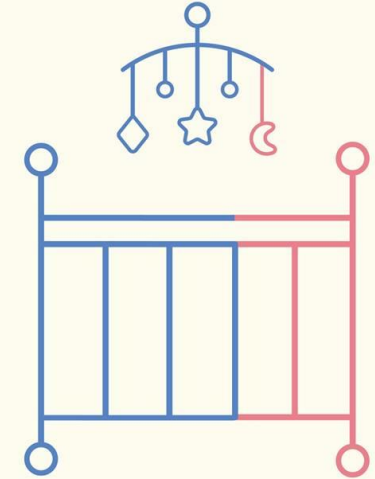
3,636 views • 8 Mar 2017

👍 42 🗨️ 0 ➦ SHARE ⚙️ SAVE ...

BEYNƏLXALQ QADINLAR GÜNÜ

Hər il 8 mart tarixində qeyd olunan Beynəlxalq İşçi Qadınlar Günü, iqtisadi, ictimai və siyasi bərabərlik uğrunda mübarizədə qadınların beynəlxalq həmrəylik günüdür.

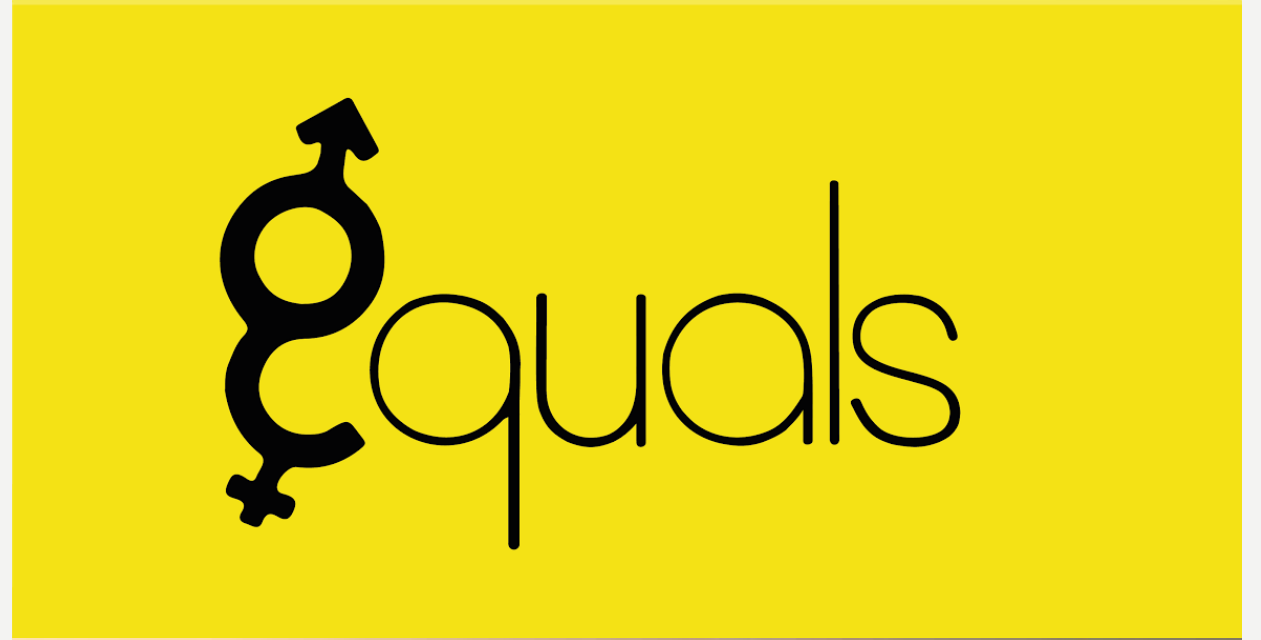
“DAHA BİR OĞLAN
GÖZLƏYİRİK”

Müjgan Abdalzade
Equals (c)

Equals (B rab rl r)
2016-cı ildə, gender bərabərliyini v  feminizm haqqında müzakirə v  təşviq etmək məqsədilə yaradılmışdır. H d fimiz gender stereotipl rind n azad bir mühit və dünyadır.

#Güller
yox,
hüquqlar

#Dağlara
yürüş

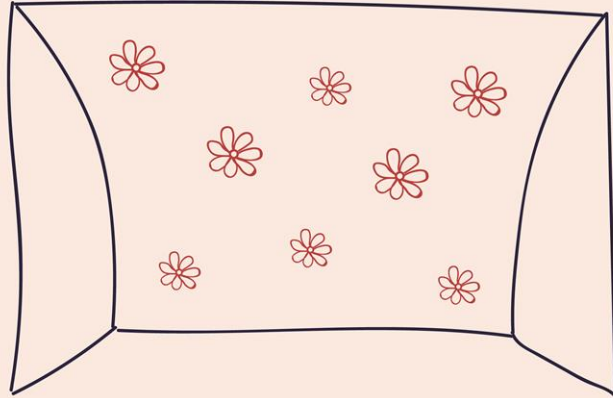
#Gül kimi
qol vur

Zümrüd Cəlilova

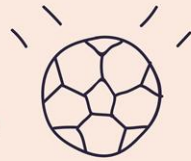
FUTBOL OYUNU

#gülkimiqolvur

🕒 8 Mart, 17:00-18:00

📍 Azfar stadionu, Gənclik

DAĞLARA YÜRÜŞ

BEYNƏLXALQ QIZLAR GÜNÜ

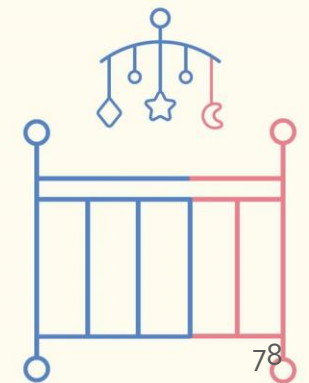
Hər il 11 Oktyabr

Bu günün keçirilməsində əsas məqsəd diqqəti qızların hüquqlarının müdafiəsinə, cinslər arasında gender bərabərliyinin təmin olunmasına, müxtəlif növ ayrıseçkilikdən və baxımsızlıqdan əziyyət çəkən qızlara yönəltməkdir!

“DAHA BİR OĞLAN
GÖZLƏYİRİK”

CƏSUR QIZLAR MINGƏÇEVIRDƏ

CƏSUR QIZLAR GƏNCƏDƏ

CƏSUR QIZLAR BAKIDA

**MEDIA DA
GENDER Æ HÆSSAS
GÖSTÆRICILÆR.**

Genderə Həssas İndikatorlar

- Cəmiyyətdə müəyyən müddətdə baş verən gender əhəmiyyətli dəyişikliklərin cəmlənməsi üçün keyfiyyət və kəmiyyət göstəricilərindən istifadə edən ölçülər və göstəricilərdir.

SAHƏLƏR

- Siyasət və hökumət
- İqtisadiyyat, iş və məzuniyyət
- Müharibə və münaqişə
- Cinayət, şiddət / vəhşilik,
- Yoxsulluq,
- Elm və texnologiya
- İdman və s.

CİNSLƏR ÜZRƏ TƏSNİFLƏŞDİRİLMİŞ STATİSTİK MƏLUMAT (SEX-DISAGGREGATED STATISTICS)

Müqayisəli təhlilə şərait yaratmaq məqsədilə informasiyanın və statistik məlumatların toplanılması və cinslər üzrə təsnifləşdirilməsi; bəzən buna gender üzrə ümumiləşdirilmiş statistik məlumatlar da deyilir.

JURNALISTIKADA GENDER BÖLGÜSÜ VƏ GÖSTƏRİCİLƏR.

1. Mülkiyyət, iş idarəçiliyi və idarə heyəti vəzifələrində qadınların nisbəti.
2. Mediada rəhbər vəzifələrdə olan qadınların nisbəti (baş redaktorlar, redaktorlar, şöbə müdirləri, masalar rəhbərləri).
3. Qərar qəbuletmə səviyyələrində gender balansını təmin edən fəaliyyətlərə dair siklik baxış və hesabat.
4. Hərtərəfli tətbiqetmə tədbirləri, hədəfləri, zaman çizelgesi və izləmə mexanizmləri ilə təsirli bərabər fürsət siyasətləri.
5. Media evləri daxilində işbirlikçi bir şəkildə və işçilərin təsdiqlənməsi ilə hazırlanmış bərabər fürsət siyasətləri.
6. Bərabər imkanlara mane olan bütün maneələrin aradan qaldırılması və qadınların işinin gücləndirilməsi üçün qəbul edilmiş tədbirlər / siyasətlər. (məsələn, şirkət uşaq bağçaları, part-time iş; idarəetmə səviyyəsinə çatmaq üçün paylaşılan və şəffaf seçim meyarları və s.).

7. Hərtərəfli bərabər imkanlar siyasətini dəstəkləmək üçün xüsusi büdcə.
8. Qərar qəbulunda qadınların təmsil olunması üçün xüsusi kvota sisteminin mövcudluğu.
9. Təşkilati strukturun bütün səviyyələrində qadınların mediada iştirakını artırmaq üçün müsbət hərəkətlərin və müsbət fəaliyyət komitələrinin mövcudluğu.
10. Şəffaf bir üsulla iş yerindəki hər kəs üçün əlçatan olan iş elanlarının nisbəti.
11. Qərar qəbul edərkən gender balansı siyasətlərinin açıqlığı.
12. Bərabər imkanlar siyasətinin fərqiindəliyini qiymətləndirmək üçün səy göstərir.
13. Bərabər imkanlar siyasətinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar fəaliyyət nəticələrinin hesabatı.

TÖVSIYƏLƏR

- Cinslərə həssas və cinsiyyətə çevrici məzmun yaratmaq və gender stereotiplərini pozmaqla bütün sahələrdə gender bərabərliyinə nail olmaqda medianın həlledici rolunu tanımaq.
- Media cinsiyyətə həssas və gender dəyişdirici məzmun vasitəsilə gender bərabərliyinə doğru yol göstərməlidir. Bunun üçün milli media siyasətindən və media sənayəsinin özünü tənzimləməsindən başlayaraq bütün səviyyələrdə ardıcıl siyasət, qaydalar və mexanizmlərə ehtiyacımız var.
- Qadın media işçilərinin iştirakçılığı və hər kəsin təhlükəsizliyi media sənayəsi üçün əsas prioritet olmalıdır. Təhlükəsizlik mədəniyyəti yaradılmalı və şikayətlər və problemlərin həlli üçün təsirli mexanizmlər qurulmalıdır.

Niyə seksizm və gender əsaslı ayrı-seçkilik jurnalistika standartlarına uyğun deyil.

- 1 Noyabr 2018-ci il tarixində Azərbaycan Mətbuat Şurası tərəfindən Peşə Etikasına edilən dəyişiklikdə qeyd edildiyi kimi yaxşı hesabat, gender baxımından həssas olmağı əhatə edir. Gender bərabərliyi və ayrıseçkiliyə yol verilməməsi prinsipi ”jurnalistikanın əsas prinsipi kimi.

Aİ MEDIA SİYASƏTİ

- Bir sıra sənədlər genderə həssas ünsiyyət və qadınların mediada təsvir edilməsi ilə bağlı təlimatlar verir. Məsələn, “Audio-vizual media xidmətləri direktivi (2010/13 / EU)” mediada irqi, cinsi, dini və milliyyətinə görə nifrət oyandırmağı qadağan edir və Aİ Üzv Dövlətlərini öz yurisdiksiyasında olan media xidmətlərinin olmasını təmin etməyə çağırır.
- Avropa Komissiyasının Qadın və Kişilər üçün Bərabər Fərsətlər üzrə Məşvərət Komitəsinin mediada gender stereotiplərini pozulması ilə bağlı qərarlarından biri jurnalistika tələbələri və media işçilərinə genderə həssas dilinin necə istifadə olunması ilə bağlı silsilə təlimlərin keçirilməsidir.

NƏ DƏYİŞMƏLİDİR?

Fərdi müstəvidə – Təffəkür

Sosial müstəvidə – Davranış

İnstitusional müstəvidə – Yanaşmalar

GENDER MAINSTREAMING NƏDİR?

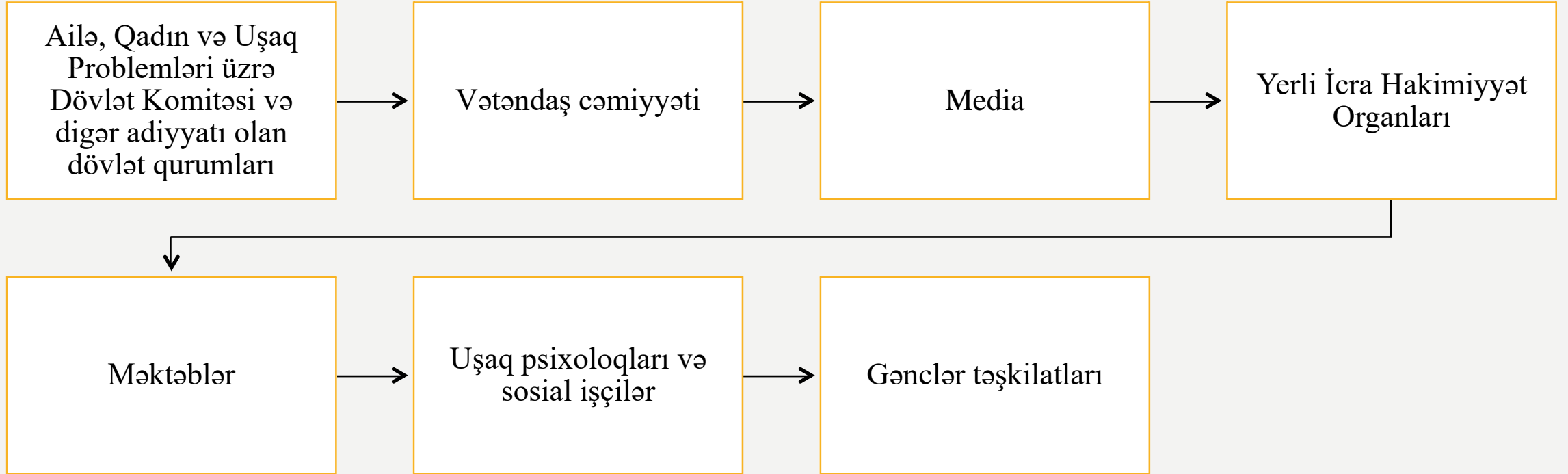
- GENDER YANAŞMASI (Gender Approach) – Hər iki cinsin maraqlarını özündə ehtiva edən, həmçinin gender bərabərliyinə nail olmaq/gender bərabərliyini təmin etmək üçün xüsusi tədbirləri bildirən, beləliklə, cəmiyyətdə baş verən hadisələrin yaratdığı təsirlərin müxtəlif səbəblərinə və bu tədbirlərlə bağlı müxtəlif cavab tədbirlərinə dəlalət edən obyektiv elementlər toplusu.

Gender Meynstriming
(Mainstreaming – Main Stream)

Siyasət, program və həyata keçirilən fəaliyyətlərdə «genderin əsas axına çevrilməsi», «cinslərarası bərabərliyi probleminə kompleks yanaşma», gender yanaşmasının nəzərə alınması kimi ifadə olunur.

Bütün sahələrdə və səviyyələrdə qanunvericilik və proqramlar daxil olmaqla, hər hansı bir planlaşdırılmış siyasət fəaliyyətinin müxtəlif cinslərindən olan insanlar üçün fərqli nəticələrinin qiymətləndirilməsi prosesi.

AYAQQABI MISALI: EYNI ÖLCÜDƏ HƏR KƏS ÜÇÜN AYAQQABI

- Müxtəliflik
- Xüsusiyyətlərə uyğun qərarlar və layihələr

AZƏRBAYCANIN QANUNVERİCİLİYİNDƏ GENDER

- Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi 1992-ci ildə avqustun 4-də BMTnin “Qadınların siyasi hüquqları haqqında” Konvensiyasına qoşulmuş.
- 1995-ci il iyunun 30-da isə “Qadınlara münasibətdə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv olunması haqqında” Konvensiyanı ratifikasiya etmişdir.
- 1998-ci il yanvarın 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti H.Əliyev “Azərbaycanda qadınların rolunun artırılmasına dair tədbirlər haqqında” Sərəncam imzalamış.
- Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradılıb (hazırkı Azərbaycan Respublikasının Ailə, qadın və uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi).
- Bilavasitə respublikada gender siyasətinə təkan verən digər bir qanun isə 2000-ci il martın 6-da Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən imzalanmış “Azərbaycan Respublikasında dövlət qadın siyasətinin həyata keçirilməsi haqqında” fərmanıdır.
- 2006-cı ildə Respublika Prezidenti “Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları” haqqında fərman verdi
- 2007 –ci ildə Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul etdi.
- 2010-cu ildə Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul etdi.

MÖVZUYA AİD ƏDƏBİYYAT

1. Dan Kindlon, *Raising Cain: Protecting the Emotional Life of Boys*.
2. Peggy Orenstein. *Cinderella Ate My Daughter*
3. David Sadker and Karen Zittlema, *Still Failing at Fairness* (included concrete tips for teachers to create more equitable classrooms).
4. Transgender Equality:
<https://publications.parliament.uk/pa/cm201516/cmselect/cmwomeq/390/390.pdf>
5. Statement on sex and gender reassignment: legal protections and language:
<https://www.equalityhumanrights.com/en/our-work/news/our-statement-sex-and-gender-reassignment-legal-protections-and-language>

VIDEO ÇARXLAR

- Menstruasiya haqqında danış: <https://www.youtube.com/watch?v=SKuHDZAamtk>
- İkinci güllə qısametrajlı film: <https://www.youtube.com/watch?v=rYjFxkeTD50>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ewOsOtHB-I8>
- Ted Talk: <https://www.youtube.com/watch?v=9ZFNsJ0-aco>
- <https://www.youtube.com/watch?v=lrYx7HaUIMY>
- <https://study.com/academy/lesson/gender-stereotypes-in-the-media.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=G3Aweo-74kY&t=6s>
- <https://seejane.org/>

1. <https://www.azal.az/en/article/145>
2. https://www.youtube.com/watch?v=d_BFiHWOLlw
3. 8 mart – Turkiye: https://www.youtube.com/watch?v=R7_gNQ8Ogsk
4. <https://www.youtube.com/watch?v=whpJ19RJ4JY>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=XjJQBjWYDTs>
6. Ты сделана из того, что ты делаешь -
https://www.youtube.com/watch?v=Y_iCIISngdI
7. <https://www.youtube.com/watch?v=w078Lf5I6nk>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=ziKQ2tpnmZI> – Buta Airways

YERLİ FİLMLƏR

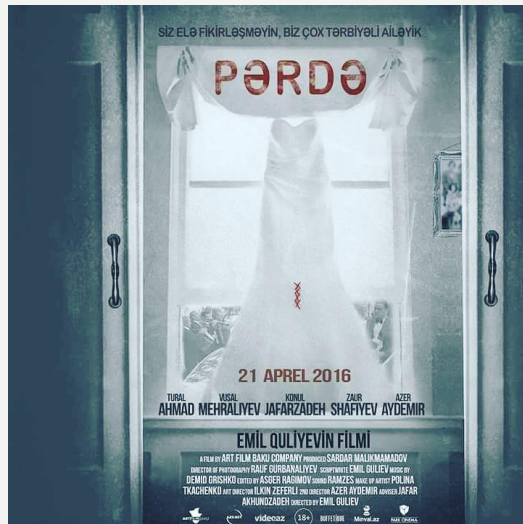

Qadin (A Woman)

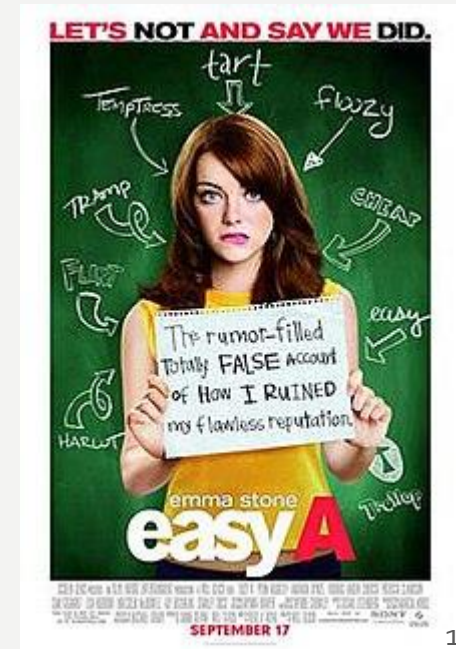
Zümrüd Cəlilova

İkinci qullə

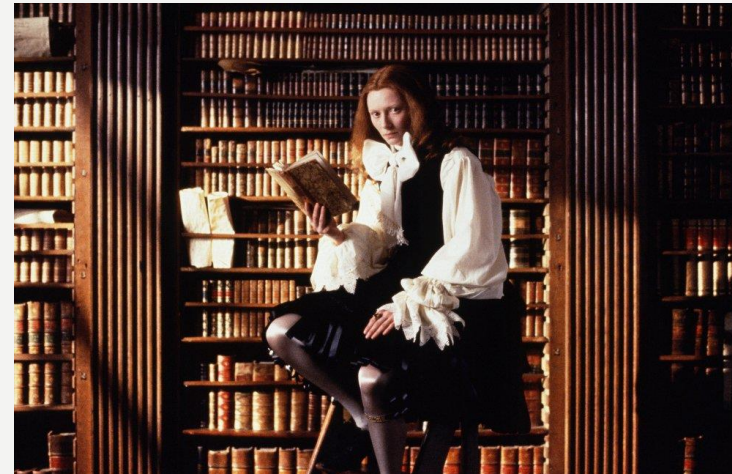
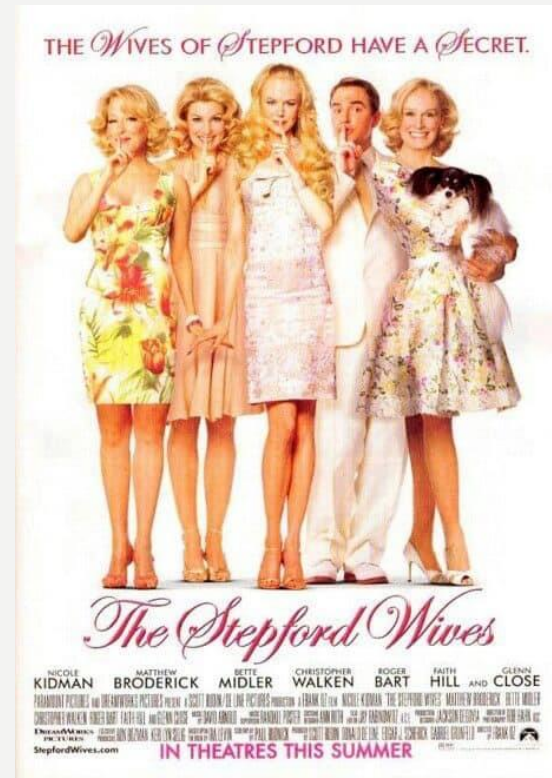

XARICI FİLMLƏR

XARICI FİLMLƏR

Zümrüd Cəlilova

Orlando

ZÜMRÜD CƏLİLOVA HUTTON

Email: jalilova.zumrud@gmail.com

Instagram: [Zuma_Hutton](#)

LinkedIn: [Zumrud Jalilova](#)

Website coming soon: **[zumahutton.com](#)**